

Gierik 92, september 2006

Bernadette Meulemans

MIJN VERLEDEN, MIJN JEUGD

Ik ben geboren in het Oude Leuven, nog altijd de mooiste,
in de schaduw van frêle torentjes als parasolletjes,
terwijl in Parijs de grote Volksbetoging
op een bloederige beweging uitdraaide.

Ik ben een Leuvense wolvin,
verbeeldingrijk, een tikkeltje jansenistisch,
op zoek naar grote liefdes en bescheiden wolletjes
om mijn porseleinen hart op te warmen.

Ik heb gedroomd, omringd door mooie stenen,
in de verderfelijke sfeer van het bier,
gepaaid door meer dan duizend liedjes
en het kristal van honderd klokken.

Ik trad op in roversverhalen en was kruisvaarder,
zelden speelde ik met een pop,
op onmetelijke zolders, volgestapeld met papieren,
boven luidruchtige ateliers.

In mijn stad met 36 colleges,
beleefde ik soms akelige en gestrenge avonden,
na de solfègelessen,
in de kille en duistere straten van de oorlog.

Ik heb geweend tijdens de chaos
en de inslagen van de bombardementen.
Ik huilde van de angst en de scheiding
met mijn broers, opgepakt, gedeporteerd.

Ik heb kleine, liefkozende morgenden verloren.
Ik heb in straten en op wegen rondgezworven.
Zij hebben mijn wieg stuk geslagen,
zij hebben mijn kastelen vernield.

Zij hebben mijn fiere stad gestolen,
de Dijle en de Universiteit.
Waar zijn de Vlaamse studenten verzeild
en de vrolijke en zwierige Walen?

Ik herken niet meer
waarvan ik zo zielsveel hield.
Ik heb mijn dwaasheden en mijn beloftes uitgewist.
Ik ben mijn verleden vergeten en mijn jeugd loste zich op.

MIJN LEERLINGEN UIT DE SAHARA

Veertig krullebollen
Rechten verwonderd het hoofd
Ze kijken
De vrouw
Die zich opwindt
Zonder gezichtsverlies.

Veertig paren zwarte ogen
Doorboren me
Uitdrukkingsloos,
Ontleden me
Onder het vergrootglas
Van de nieuwsgierigheid
- Onstuimig.

Veertig jonge knapen
Fixeren me
Kniezerig
En peilen me
En schatten me
Mompelend in,
De weerstand van mijn harnas.

Veertig bengels
Jonge nietsnutten
Verwachten niets meer
Ach, misschien
Een overbodig woord
Of een ongedwongen
Gebaar ?

Veertig kwajongens
Beluisteren
- Achterdochtig -
Of hun onderwijzers,
Ook hun directrice,
De rede preekt
Met passie.

Veertig opgroeiende kerels
Reeds kankeraars,
Jagen me op
En overvallen me
Met hun blikken
Onverbiddelijke dolken
Respectloos.

Veertig kleine rechters
Oordelen mij
Zij wachten

Op een woord,
Of een parabel
Of de kleinste misstap
Naar mijn verlies.

Veertig maal Mohammed,
Allen kinderen van Mahomet,
Verwerpen de waarheid,
- Zonder inzicht -
Omtrent de autoriteit
Van deze Marsbewoonster
Dochter van een Europese.

Veertig inwoners uit de Sahara
Allen reeds bezeten
Door het grote gelijk
Van hun soevereiniteit,
Leven verborgen in deze woestijn,
Die armoe uitschreeuwt
Maar haar geheim verscholen houdt.

Veertig charmante kinderen,
Waarachtig zo schattig,
Blijven overtuigd van de juistheid
Van hun houding.
In het aantrekkelijke land van de fata morgana,
Wanen zij zich echter wijzen,
Gedragen zich als grote magiër.

Peter W. J. Brouwer

VOORAVOND

Tenger en verplicht, zo was hij wel
aanwezig, maar toch zo

stil tussen de schreeuwers
van een andere familie

was vast weer als eerste vertrokken
of te lang blijven zitten

en toen ging hij
als eerste van het hele gezelschap
dood - sukkel denken ze nu nog

maar wat
hield hem wakker
terwijl wij sliepen?

of ben ik de enige die dit vraagt
en aan wie

ik zie
een schitterende steen
die niets worden wil en
onbegrijpelijk lang op hem
rusten zal

ook zie ik hem in een hemd
kort daarvoor, en daarbij zijn angst
dat er geen tijd is
zich nog behoorlijk te verkleden

DE BEZOEKERS

Ze porden het hout op en schonken wijn
weer waren we vrienden onder elkaar
maar voelden ons bekeken, die avond

stroomde het licht uit onze ogen
kamers in waar deuren kierden
die maar niet open gingen, of dichtvielen

en wat we elkaar ook zeiden, ergens
bleef het hangen, halverwege de avond

kouder was het geworden
en onze gastheer vergeetachtiger

we legden naast hem een blok in het vuur
en schonken hem zijn wijn

toen keek hij
op naar de klok, daar leek
hem van alles zoek

gebaarde nog wat te blijven
is zelf als eerste opgestaan

door wie zijn wij die avond ontvangen
wie schonk ons met het laatste glas

uit, doofde het vuur
in onze harten
werd het afwezig

wie zegde ons gedag

Christophe Vekeman

GOD ZWEMT

God zwemt in de zee – kijk maar naar de golven
God komt nooit en steeds te laat
God zit op de maan – luister maar naar de wolven
God vraagt zich af of de mens wel bestaat

God steekt Zijn middelvinger op noch duimt
Niets strekt Hem tot bekommernis
Hij is slechts het vuur in de buurt van de rookpluim
Die elkeen op zijn beurt is

God vouwt Zijn handen lui achter Zijn hoofd
Iedere wolk is Hem een hangmat
Nog nooit heeft Hij een mens ook maar een kleinigheid beloofd
En daar heeft Hij steeds dik gelijk in gehad

God haalt Zijn schouders op, Hij gaapt, het waait
Mensen beginnen stormachtig te bidden
God weet niet van de paniek die Hij zaait
En wat Hij wel weet, blijft in het midden

God ligt in de zon – kijk maar naar de schaduw
Hij wenst niet gestoord te worden, Hij wil niemand horen
Hij wuift met Zijn hand en mompelt: ‘Ga uw
Eigen weg en loop verloren.’

God heeft het erg naar Zijn zin
Hij beleeft fantastische tijden
Hij vindt zichzelf het einde en in-
Derdaad: valt Hij niet te benijden?

Mensen discussiëren zich de stembanden tot elastiek
God laat Zijn glas nog eens vullen
Hij klapt in Zijn handen – dat is muziek
En glimlacht kalm: ‘Ach, laat maar lullen.’

God rookt een sigaretje – kijk maar naar de mist
Hij heeft geen plannen, is niet sluw of listig
Ook ik heb waarlijk geen idee wie of wat God nu juist is
Maar wie niet katholiek is, vergist zich!

Jan Lauwereyns

DE TRILOGIE VAN HET VERSTAND

- I **Het vrije verstand**
 te lezen in het dubbelzinnelijke van Sarah Kirsch
 [gedichten 1-4]
- II **Het diepe verstand**
 te lezen in de zielsverhuichelingen van John Yau
 [gedichten 5-8]
- III **Het gezonde verstand**
 te lezen in het koppige van Vitus Bering
 [gedichten 9-12]

waarbij we in alle gespletenheid opmerken

dat de hedendaagse Duitse dichteres met wonderlijk, volstrekt origineel stemgeluid [juist] aan de onvrije kant van het verstand te situeren valt, auteur van een versregel als 'mijn woorden gehoorzamen me niet', dwangmatig terugkerend naar thema's zoals de betekenis van de heimat, of meer bepaald, haar rancune ten aanzien van de inmiddels ter ziele gegane D.D.R.

dat de hedendaagse Amerikaanse dichter, generatiegenoot van de L=A=N=G=U=A=G=E-dichters maar zelf een modernist, met zijn hommages aan acteurs als Boris Karloff wel een vorm van metempsychose bezingt, maar [juist] binnen een religie van het oppervlakkige soort, zoals men zich voor de duur van een film in de schoenen van een geschminkte held waant

dat de 18de-eeuwse Deense poolreiziger, virtuoos met experimentele literaire middelen geportretteerd door Konrad Bayer in een boek dat knap in het Nederlands vertaald werd door Erik de Smedt (2006, Uitgeverij IJzer, Utrecht), als epileptische bezetene het nuchtere, verlichte project van de wetenschap [juist] tot het absurde van de zelfkastijding doortrok

1

Tegelijkertijdigheid vereenvouwt

Wederopgravingen bij wilde vleet
Tegelijkertijdigheid vereenvouwd

Openen wij voor wat verradenis
Wederophoestingen per wilde vloot

Schoen valt naast het avondvullend kijkglas
Zo sluiten wij voor wie verraden is

Lupusdame maalt, pantervrouw versnijdt
Schoen valt naast het avondvullend kijkglas

Lupusdame maalt, pantervrouw versnijdt

2

Spreekt de lafvaardij tot zelfmedelij

Een kleine opbouw in de uitdancing
Spreekt de lafvaardij tot zelfmedelij

Van potloodgebied naar goedemorgen
Een kleine opbouw in de uitdancing

De blijfvraag, lupusdame, wat blijve
Van potloodgebied naar goedemorgen

Haar leven zij een simpele statie
De blijfvraag, lupusdame, wat blijve

Haar leven zij een simpele statie

3

Om van storm wat mee te delen kunnen

Hare spagatendom zij aangestampt
Om van storm wat mee te delen kunnen

In zompige weer- en windberichten
Hare spagatendom zij aangestampt

De vluchtvaart, lede pantervrouw, vluchte
In zompige weer- en windberichten

Soms horen we mensachtige stemmen
De vluchtvaart, lede pantervrouw, vluchte

Soms horen we mensachtige stemmen

4

Verschoning verlangde de pantervrouw

Het hagen snoeien, het schapen hoeden
Lupusdame verlengde verschijning

Leven zullen we, volop tegenaan!
Het planten planten, het graven graven

Roep, schuil, troetel, voor en achter, bij ook
Leven zullen we, volop tegenaan!

De eerste zin zegt, de tweede zin zingt
Alle niemen tegen beter weten

De eersteling is, de tweeling weze

5

Boris Karloff doet je zonder alsof

Film een vormvorm van teruglichamen
Boris Karloff doet je zonder alsof

Bleke gevaarlijkheid waar kleur bij mag
Film een vormvorm van teruglichamen

Tijd lost in opgehangen druppels op
Bleke gevaarlijkheid waar kleur bij mag

Jij wordt zo verworven, zo verwijderd
Tijd lost in opgehangen druppels op

Jij wordt zo verworven, zo verwijderd

6

Het verhaal valt eenvoudig wegens niet

Ritueel worden duiven genageld
Het verhaal valt eenvoudig wegens niet

Soelaas zij vindbaar in verse vormvorm
Ritueel worden duiven genageld

Boris Karloff zet zich aan ontsnapping
Soelaas zij vindbaar in verse vormvorm

Als je maanverlichte vuist van twijfel
Boris Karloff zet zich aan ontsnapping

Als je maanverlichte vuist van twijfel

7

Het klinkt als ingedeukte auto op

Zo veel avonturen, meneer Karloff!
Het klinkt als ingedeukte schedel op

Een ogenblik ter kletsing van dijen
Boris vertelle je herhaaldelijk

Hoe de toekomst hem overgeven zal
Een ogenblik ter gladstrijking van broek

De onzichtbare verwenst te wissen
Hoe de toekomst hem nog te kotsen heb

De schaduw trekt bewuste geste in

8

Je sterfelijke vehikels duiken

Spreke dikgetongde Boris Karloff
Je sterfelijke vehikels duiken

Grenzend aan het wrede, afzichtelijk
Spreke dikgetongde Boris Karloff

Vele avonturen verloochenen
Grenzend aan het wrede, afzichtelijk

Zijn hooglijk voorhoofd onvergetelbaar
Vele avonturen verloochenen

Zijn hooglijk voorhoofd onvergetelbaar

9

Geven we vogels het eiland terug

Eten mensen zelfgeschapen vezels
Geven we vogels het eiland terug

Knuffeldiercomplex en uitlaatgassen
Eten mensen zelfgeschapen vezels

Hulde wette het schip der wetenschap
Knuffeldiercomplex en uitlaatgassen

Voor vrijheid, vooruitgang en haaibaarheid!
Hulde wette het schip der wetenschap

Voor vrijheid, vooruitgang en haaibaarheid!

10

Zo wordt klaargemaakt en opgeblazen

De handen hangen als trommelstokken
Zo wordt klaargemaakt en opgeblazen

Des hoofdmans lijf trekken we heel het vel
De handen hangen als trommelstokken

Wind mee, huidzeil bol en fluit in de mond
Des hoofdmans lijf trekken we heel het vel

Haai mag geen muziek, haai heb graag toneel
Wind mee, huidzeil bol en fluit in de mond

Haai mag geen muziek, haai heb graag toneel

11

Snel de kop van de nog levende aal

Meermaals met vlakke hakbijl geslagen
Snel de kop van de nog levende aal

Haai scheidt per snede, haai wrijft met grof zout
Meermaals met vlakke hakbijl geslagen

De inwendig gereinigde koke
Haai scheidt per snede, haai wrijft met grof zout

Goed uitgelekt en versierd op tafel
De inwendig gereinigde koke

Goed uitgelekt en versierd op tafel

12

Boven het kraaiennest verstijft een zwerm

Vast bedekke water kiel en haaien
Boven het kraaiennest verstijft een zwerm

Geografische breedte te kennen!
Vast bedekke water kiel en haaien

Over dichtgevroren luik gebogen
Geografische breedte te kennen!

Je dikke handschoen groeit een berenklaauw
Over dichtgevroren luik gebogen

Je dikke handschoen groeit een berenklaauw

Joanne Limburg

GEDICHTEN

(*vertaling: Kees Klok*)

Joanne Limburg (Londen, 1970) studeerde filosofie in Cambridge en werkte daarna ondermeer als bibliotheekassistente, documentaliste bij een uitgeverij en als secretaresse voor de National Autistic Society. Halverwege de jaren negentig begon zij gedichten te publiceren in literaire tijdschriften. In 1998 won zij een Eric Gregory Award en in 2000 werd haar debuutbundel, *Femenismo*, waaruit alle gedichten hieronder zijn gekozen, uitgegeven bij de bekende poëzie-uitgeverij Bloodaxe. Joanne Limburg werkt op het ogenblik aan een proefschrift op het terrein van de psychoanalyse aan de universiteit van Cambridge.

AAN DE BRUID, VAN HAAR BESTE VRIENDIN

Omdat er geen plechtigheid bestaat
om twee vriendinnen te verbinden,
heb ik er een voor ons bedacht.

Ten eerste
zweren we trouw te blijven
door alle anderen af te kammen,
onze moeders de schuld te geven van onze fouten
en de ober
echt nooit te zeggen
waar we om zitten te lachen.

Daarna toosten we.
Op mij,
vanwege mijn lef
omdat ik gekleurde panty's draag.
Op jou,
voor de manier waarop je me hebt geïnspireerd
met je talent voor paniek.

Dan wisselen we geschenken uit.
Jij mag mijn zelfbeheersing hebben,
waar je zo tegen opkijkt
en waar ik zo beroerd van ben.
Ik neem jouw seksuele verleidelijkheid
(nou ja, die heb jij toch niet meer nodig).

Vervolgens doen we voor het laatst
de deur van die slordige kamer
achter ons dicht:
de opgehoopte, aangespoelde troep van acht jaar:
studieboeken en hoofdpijnen,
koffiebekers, chocoladewikkels,
achtergelaten huiden.

TO THE BRIDE, FROM HER BEST FRIEND

As there's no ceremony
to join two friends,
I've made one up for us.

First of all,
we'll vow to keep the faith
by slagging off all others,
blaming our faults on our mothers
and never ever
telling the waiting
what it is we're laughing at.

Then, we'll drink a toast.
To me,
for my boldness
in wearing coloured tights.
To you,
for the way you've inspired me
with your genius for panic.

Then, we'll exchange gifts.
You can have my self-control,
that you're so in awe of,
that I'm so sick of.
I'll take your sexual allure
(well, you won't need it anymore).

And then, for the last time,
we'll shut the door
on that messy room,
the accumulated flotsam of eight years:
textbooks and headaches,
coffee mugs, chocolate wrappers,
abandoned skins.

ARME KOMEET

Jij arme.

Je bent nooit planeet geworden.

Je draait kringen ver om hen heen,
waar ze zich niets van aantrekken.

Je lijkt op een zaadcel

die een ei achtervolgt.

Je helwitte vuur

heeft iets wanhopigs over zich.

Het brandt als verlangen

in de lichamen van slapeloosheidlijders

die niemand hebben om tegen te klagen

behalve een komeet.

POOR COMET

Poor you.

You never got to be a planet.

You run rings around them
and they ignore it.

You look like a sperm

in pursuit of an egg.

Your white fire

has something desperate about it.

It burns like desire

in the bodies of insomniacs

who've no one to moan at

except for a comet.

DE DARMEN VAN LORD BYRON

'Als de maaltijd iemand zwaar gevallen is...'

Tegen achten
zit ik aan mijn bureau
en zou moeten werken;
in plaats daarvan begin ik pathetisch
te worden terwijl ik aan mijn pepermuntthee nip
(wat zich herhaalt)

en, *onder andere*, de wandaden
van vandaag,
de teleurstellingen van morgen,
het verdriet van vorige maand overdenk
en een merkwaardig soort vraag
of de mooiste gevoelens
van – zeg George Gordon, lord Byron –
al of niet werden uitgedrukt door zijn spijsvertering,

waardoor hij geobsedeerd leek te zijn,
om van zijn gewicht maar niet te spreken –
misschien dat hij daarom
schreef in het gezelschap
van de schedels van Atheense monniken:
dat was iets om na te streven,

om zo mager, zo vrij van vlees te zijn,
dat hij kon ontsnappen
aan de tirannieke kettingen
van zijn ingewanden,
een teergevoelig en onfeilbaar geweten,
dat hem zei dat hij gisteravond
en de avond daarvoor
en op alle avonden daarvoor
te lang had gegeten, gedronken
en geleefd.

THE BOWELS OF LORD BYRON

'When dinner has oppressed one...'

By eight o'clock
I'm sitting at my desk
and should be working;
instead, I grow pathetic,
sipping my peppermint tea,
(which repeats)

and considering, *inter alia*,
today's misdemeanours,
tomorrow's disappointments,
last month's grief
and a curious sort of question
as to whether the finest feelings
of – George Gordon, Lord Byron, say –
were expressed through his digestion

which seems to have obsessed him,
not to mention his weight –
perhaps that was why
he wrote in the company
of the skulls of Athenian monks:
it was something to aim for,

to be so thin, so free of flesh,
as to escape
the tyrant chains
of his intestines,
a queasy and unerring conscience,
telling him that last night
and the night before that
and on all the nights before,
he had eaten, drunk
and lived too long.

DE EERSTE VRUCHTENSALADE

Op een nacht in juni
liet ze haar man slapend achter
in de alle records brekende hitte
en ging naar beneden om de koelkast
te vragen wat ze zou willen.

Wat ze wilde was:
het leven van een fruiteter,
een eindeloze namiddag
op een koele en sappige plek,
waar witte tanden in Spaanse sinaasappels
hapt en appels op houten snijplanken
in volmaakte helften openvielen,
helemaal uit zichzelf, de hele dag door
en waar blokjes watermeloen
tinkelden in hoge glazen.

Wijdbeens op de keukenvloer
klemt ze de schaal vruchtensalade
tegen haar borst, terwijl ze zich herinnert
hoe Eva aan het begin van alles
op de grond zat, met blinddoek en giechelend,
terwijl hij lepels vol naar haar mond bracht,
een voor een,
om te worden benoemd.

THE FIRST FRUIT SALAD

One June night
she left her husband sleeping
in the record-breaking heat
and went down to ask the fridge
what it was she wanted.

What she wanted was:
the life of a fruiteater,
an endless afternoon
in a cool and juicy place
where white teeth sank into Spanish oranges
and apples fell open into perfect halves
on wooden chopping boards,
all by themselves, all day,
and cubes of watermelon
clinked in long glasses.

Spray-legged on the kitchen floor,
she hugged the bowl of fruit salad
to her chest, and remembered how,
at the very beginning,
Eve sat, blindfold and giggling,
as he brought the spoonfuls up to her mouth,
one by one,
to be named.

DE ZWAARDENKONINGIN

Zo om de paar weken maak ik
met deze vrouw een afspraak om mijn
hoofd te fatsoeneren en bij te punten. Het is riskant.
Als ik binnen kom loop ik vaak

langs sommige andere klanten van haar
met bebloede lappen tegen hun oor of hals –
regelmatig verliest ze zichzelf
in haar enthousiasme om je goed te doen.

Maar ik ben niet bang van de scherpe blik
in haar ogen als ze me zegt wat
mijn probleem is. Het is het blijk van het zuiverste
oog, een diamant van een verstand.

THE QUEEN OF SWORDS

Every few weeks or so, I make
an appointment with this woman to tidy
my head up and trim my ends. It's risky.
On my way in, I often pass

some of her other clients holding
bloody rags to ears or necks –
she frequently forgets herself
in her eagerness to do you good.

But I'm not scared of the sharp gleam
in her eye when she tells me what
my problem is. It's the sign of the clearest
eyesight, a diamond of a mind.

EEN LEVEN NA DE DOOD

Het is de gebruikelijke tweede bestelling:
een museumcatalogus, twee bedelbrieven
en een bericht van gene zijde,
dit keer in een C5 envelop,
manilla met venster.

Soms is het een A4 of klein-folio,
soms met zelfklevend etiket,
maar de boodschap binnenin
is altijd dezelfde:

Hij is niet dood.

Ze hebben hem op schijf opgeslagen
en op dit ogenblik
pulseren de bytes door een of ander
circuit, worden de letters van zijn
onverwoestbare naam
een en al energie, een en al licht
en komen ze opnieuw op
bij elke mailing.

En als ik een ogenblik zou hebben gedacht
dat er geen leven na de dood was,
moet het geweest zijn
omdat ik werd beïnvloed door verschijningen:
door de plof van aarde op zijn doodskist
of door het knappen van zijn creditcards
als het plastic Laatste Oordeel.

AN AFTER-LIFE

It's the usual second post:
a museum catalogue, two charity appeals
and a message from the other side,
this time in a C5 envelope,
manilla, with a window.

Sometimes it's an A4, or foolscap,
sometimes there's a stick-on label
but the message inside
is always the same:

He is not dead.

They have saved him onto disk
and even now
pulsing through some circuit
are the bytes, the letters
of his indestructible name
become all energy, all light,
and rising again
with every mail merge.

And if I thought for one moment
that there was not an after-life,
it must have been
that I was swayed by appearances:
by the thud of earth on his coffin
or by the snapping of his credit cards
like the plastic crack of doom.

EEN MIDDELEEUWS LEVEN

Omdat de meeste van haar geschriften zijn verbrand
(door haarzelf), is er weinig over om licht te werpen
op een leven doorgebracht in haar vel, maar
genoeg om het mijne de riebels te bezorgen: reinigingen,

vasten, gruwelijke aderlatingen,
het touw met knopen dat ze gebruikte
om zichzelf te kastijden, haar eindeloos onderhandelen
met het bovennatuurlijke, haar gebeden:

*O Heer, ik weet dat ik de minste,
de laagste, de zwakste van alle zielen ben,
maar ik smeeek u om mij de kracht te verlenen
om te lijden, om mijzelf voor u te zuiveren.*

Ik zou absoluut geen begrip voor haar op kunnen brengen
of mij maar de afstand tussen ons voorstellen,
die onnaspeurbare sprong van haar
heftige magie naar mijn kalme psychologie.

A MEDIEVAL LIFE

As most of her writings were burned
(by her), there's little left to shed light
on a life spent in her skin, but it's
enough to make mine crawl: purges

fasts, horrific blood-lettings,
the knotted cord she used to whip
herself, her endless bargaining
with the supernatural, her prayers:

*O Lord, I know I am the least,
the lowest, the weakest of all souls,
but I beg you, lend me the strength
to suffer, to cleanse myself for you.*

I couldn't begin to understand her,
or to picture the distance between us,
that untraceable leap from her
hot magic to my cool psychology.

MET WEINIG OP REIS

Onderschat nooit
het geweldige gevoel van er vandoor gaan:

het schone bureaublad, de opgeruimde hangkast,
de zwarte zakken opgestapeld bij de gesloten buitendeur,

de zachtheid van een geschoren kuit,
het opwekkend schrijnen van de sporthandschoen –

een tekst die zichzelf kon redigeren zou het kennen,
linnen dat gekookt wordt moet het kennen,

dat goddelijk genoeg van reinheid,
het genot om te naakt

en onschuldig te worden, een herborene
met maar één koffer, op de goede weg.

TRAVELLING LIGHT

Never underestimate
the ecstasy of chucking out:

the clean desktop, the orderly wardrobe,
the black bags stacked by the shut front door,

the softness of a shaven calf,
the bracing soreness of the friction glove –

a text that could edit itself would know it,
linen being boiled must know it,

that godly joy of cleanliness,
the pleasure of being stripped bare

and blameless, a born again
with just one suitcase, on the right road.

MIJN FAMILIE VLIEGT NAAR HET ZUIDEN.

Mijn familie vliegt gezamenlijk op,
naar het zuiden, als een gevederde pijl
die de richting wijst opdat niemand
die vergeet.

Mijn familie gelooft in samenklitten:
we zijn zo eender dat we elkaar
als spiegel gebruiken en ik mijn moeder
als kristallen bol.

Wanneer ze met z'n allen op de akkers aan het
pikken zijn, kibbelt mijn familie om graan en aandacht
en weet iedere maaltijd te beëindigen
met een fikse ruzie.

Als mijn familie wordt aangevallen
door buitenstaanders is ze eensgezind. Met de snavels
naar hen toe slaan we met onze vleugels
en heffen we een eendrachtig gekrijs aan.

Mijn familie zet gezamenlijk een koers uit:
niets anders heeft zin. Kinderen die proberen
uit te vliegen roepen we na: *Alleen
kom je niet ver!*

ONDER HAAR VOLK

De prinses leeft beneden haar stand.
Ze herinnert zich niet meer
hoe ze vanuit haar veren bed
in moeilijke tijden is getuimeld,

maar ze weet dat ze alle tekenen
van haar afkomst vertoont,
zoals spitse vingers en een
gebrek aan gezond verstand.

Ze heeft medelijden met de stakkers
die zwoegen voor de regering,
neemt haar uitkeringscheque aan
als belasting

en wanneer ze in haar rechtmatige
positie zal zijn hersteld,
verleent ze gratie aan de onderdanen
die haar in de rijen voor de bus hebben geduwd.

AMONG HER PEOPLE

The Princess is slumming it.
She doesn't remember
how she fell from her feather bed
onto hard times

but she knows she displays
all the signs of her origins
such as tapering fingers
and no common sense.

She pities the wretches
who slave for the Government,
accepts her benefit cheque
as their tribute

and when she's restored
to her rightful position,
she'll pardon the subjects
who've pushed her in bus queues.

SISYPHUS DOCHTER

Een rouwdragers werk is nooit af.
Er was geen enkele manier om mijn vader
schadeloos te stellen voor al het klein bedrog
van elke dag dat ik leefde
terwijl hij dat niet deed,
voor mijn onverschilligheid bij het wassen, aankleden,
lopen, werken, praten,
terwijl het leven aan de oppervlakte voortploeterde
en hij vastzat onder de modder
zonder ook maar iets als een telefoon
om te horen wat ik van plan was.

Ik kon niet de hele dag bezig zijn aan hem te denken –
ik had genoeg aan mijn hoofd,
daarom besloot ik hem in plaats daarvan te redden,
pakte sandwiches in, een handvol wisselgeld
en mijn karaoke-apparaat,
en vertrok richting Onderwereld,
terwijl ik mij voorstelde dat de doden
naar mijn schouders zouden fladderen als ik zong,
zoals aan bomen onttoverde vogels
en dat ik ze thuis zou brengen.

Maar toen ik de oever bereikte,
zag ik mijn vader aan de overkant
terwijl hij zich waste, aankleedde, liep,
werkte, praatte.
Hij leek geen noot te horen –
hij had genoeg aan zijn hoofd.
Het leven in het hiernamaals ploeterde voort.
Het werk van de doden is nooit af.

SISYPHUS' DAUGHTER

A mourner's work is never done.
There was no way to compensate my dad
for all the small betrayals
of every day I lived
when he did not,
for the indifference of my washing, dressing,
walking, working, talking,
as life on the surface ground on and on
and he was stuck beneath the mud
without so much as a phone
to hear what I was up to.

I couldn't be remembering him all day –
I had enough to think about,
so I resolved to rescue him instead,
packed sandwiches, a handful of change
and my karaoke machine,
and set off for the Underworld,
imagining that when I sang
the dead would flutter to my shoulders
like birds charmed from trees
and I would bring them home.

But when I reached the bank,
I saw my father on the other side,
washing, dressing, walking,
working, talking.
He didn't seem to hear a note –
he had enough to think about.
The afterlife ground on and on.
The work of the dead is never done.

VLOEK

Geluk hebben is net oud geld.
Ik werd ermee geboren en draag het
zoals ik mijn schouders ophaal.

Op school werd ik gehaat,
ik en mijn complete stel
sigarettenplaatjes
en mijn volledige reeks
onberispelijke 'A's.

Ze lieten me nooit meedoen.
Ze zeiden dat de manier waarop
ik altijd won verveelde.

Ze hebben nooit geweten
hoe ik mijn best deed te verliezen
door op zaterdagochtenden mijn geluk
te laten wegglijpen in afvalbakken en wandelwagens
en mensen hun boodschappenkarretjes,
alleen maar om me om te draaien
en te ontdekken dat het mij volgde
als wanten aan een draad.

Ik heb nooit een manier gevonden
om te voorkomen dat het zich liet zien.
Overal waar ik kom
staan mensen stil om mijn
gouden schaduw te bewonderen.
Ze zeggen hoe geweldig
alles me voor de wind gaat.
Daarna hoor ik ze achter mijn rug
mompelen.

Het enige wat ik wil is net als zij
rondhangen in cafés en kroegen,
om mijn gebrek eraan de schuld geven.

CURSE

Good luck is like old money.
I was born into it
and wear it like a shrug.

They hated me at school,
me and my complete set
of cigarette cards,
and my full deck
of impeccable 'A's.
They never let me join in.
They said it was boring,
the way I'd always win.

They never knew
how hard I tried to lose,
Saturday mornings letting my luck slip
into skips and pushchairs
and people's supermarket trolleys,
only to turn
and find it trailing behind
like a mitten on a string.

I never found a way
to stop it showing.
Everywhere I go,
people stop to admire
my golden shadow.
They say how wonderful,
I've got everything going for me.
Then I hear them muttering
behind my back.

And all I want to do
is sit around like them in bars and cafés,
blaming my lack of it.

Steven Graauwmans

KONINGINNEBRIJ

(Ik ga dood
En jij aan mij
Jij sterft
En ik in jou)

Wat is liefde vraagt ze

Ze schampert naar believen
Streelt de houten koordenpop
Met lange bleke vingers

In haar ogen grijpt de weerschijn
Van moeders het voortgaan aan
Ze geven haar een naam die zij bars
In stukken hakt

PLAATSEN

In een museum eerst
Later de zonde weggeveegd op de biechtstoel
Op het zitje van de pastoor
De galm tussen laatromaanse muren
Volgelachen
- In ons hoofd nu
Door de spijlen van de trap
Het huis ontruimd

WAJANG

De schaduwmeester beeldt je

Zinnen met geleend geleerde gebaren

Lipt je woorden naast elkaar

Weggaan en gaan

Stil en opnieuw bewegen

In de schoot van je moeder

Jezelf verknipt

Herlezen dat je steeds minder weet

Minder ruimte minder tocht

Door de barsten in je schedel

Niets worden

In herinnering aan dagen

Die niet meer keren:

Een hart dat sprongetjes maakt

JUMPING

Hij ziet haar komen

Hij hoort het aan de wind en de lucht in zijn hoofd

Dubbelgevouwen in de speling van de zon

Op een verschuivende zee

Met niets dan de geur langs de branding

Het schuim aan zijn lippen

Zij ziet hem in het verhaal

Aan wie het horen wil

Met haar vingers gespeeld en getekend

In de regen rent ze hem tegen

Als uit Hollywood dus hij lacht:

Ze klimt in zijn lijf zijn schouders

Op een drafje een realiteit

Gebeeld

L'ÂME SOEUR

Ze zwijgt ontroerend mooi
Ze breekt haar zinnen met haar lach
Het hout voor het noodvuur op het strand
Ons eiland is leeg
We hebben alles verteerd
Zo kwaad- en goedschiks
De hangmat wordt te klein voor twee
Te groot de logge dieren
Die we imiteren
Ze staat op één been in de brandlijn
Ze buigt voorover en hapt naar vissen
Spartelend uit het water
Wij deden het ooit
Huppelend in de boomgaard
Tussen wijnranken
Wij doen het zeiden we

Frédéric Leroy

AVONDRITUEEL

Leliewitte
huid en ook het bloeden bleek
verduiveld geschikt, het tikken
op de planken
gaf
de avond
vaart mee
want de wereld
mocht niet
stollen
tot een spijkerpunt, moest
vrolijk blijven draaien - jij
wou dansen
zei je alsof je hiermee
een heilzame daad aangaf.

En het viel ons op
dat je een vraagteken was
en de maan een cirkelzaag
een wervelend
zwijgen.

ONDRAAGLIJKE LICHTHEID

In het raam een meisje, jong nog en vrijwillig
machteloos, overtollige zwaarte heeft ze
vrolijk naast zich neergelegd: want zij is licht
en vluchtig, in essentie een uitgehold raadsel
dat moeiteloos de kunst verstaat van het verdwijnen
in de alledaagsheid: zij is de fluisterstem,
de vogelvlucht, het trillen van het spinnenweb,
het licht dat uitdooft op de bodem van de put.

Zij is,

in het raam een meisje, een schatje en ze werkt
je danig op de zenuwen – je hebt een borrel nodig,
denk je, maar bij elke slok wordt je lichaam
weer wat zwaarder, een gapend gravitatieveld.

7:53 AM

Ik (nu ook onder de levenden) herinner me het woord – nog net of net niet meer, proefde het op mijn verwonde lippen, het woord zoals het was: onuitgesproken maar drachtig als een zeug, hoe het rook naar ontucht en onophoudelijk wisselde van vorm, hoe het alles was en dan weer niets, een lege oceaan, de frêle glimlach van een meisje, een ruwe noordenwind, hoe het uiteindelijk stelde: tot een bevel, tot het willen, het opeisen, de roepnaam van het ingeslapen beest. Ja – ik wil,

als een god ontwaken wil ik, ontbloot en zonbeschenen op krijtwitte lakens, met dit door oorlogen getekend lichaam dat smaakt naar zeezout en die knoert van een stierenkop, dit groteske hoofd dat de wereld dragen wil, maar zichzelf niet herkent, in het eigenste labyrint verloren loopt, pijnlijk bevreemdend is zoals een ochtendlijke motelkamer die geneest van bourbon en netkousen (terwijl de poetsploeg luiken opengooit en de nacht in holen kruipt) – ontwaken

van mezelf wil ik, het eenzame en trage openen van nachtelijk gebroken ogen, krokussen zien ontluiken en het brood van gisteren wil ik, de zon in het gezicht spuwen, lasteren en bloed doen stromen, als een moeder jongen uitsturen wil ik, en de hemel wil ik, helemaal, op natte klei dansen, met wilde honing in het speeksel, vol van liefde wil ik, als kapitein ter zee, als pooier, als vreemdeling wil ik, rood van woede, triomferen wil ik. *Ja*, ik wil!

VOOR HELLAS

(OXI!)

Nee! Opdat dit land geen lege doos zou zijn
maar een opstandig, rammelend kerkhof,
een plek om wijn te morsen, broederlijk
armen over schouders te slaan, demonen
uit de voorvaderlijke grond te stampen.

Nee! Omdat dit leven in de moederschoot,
deze bottende schandpaal, geen snelweg
naar de dood is, maar een feestkalender,
omdat we tussen de maaltijden bereid zijn
de kroonschatten van dit bestaan te dragen.

Nee! Omdat waarde schuilt in het woord
van het orakel en in de adem van de zee
die meeuwen en molenwieken vaart geeft,
nooit in de tijdelijke wetten van tirannen
of in het dragen van gestreken uniformen.

Nee! Opdat dit Hellas geen staat zou zijn
van onderdrukten, enkel van de goden
een overwogen handafdruk in het blauwe
afwassop van Europa, een halsketting
van aaneengeregen eilandgedachten.

Nee! Omdat grenzen denkbeeldig zijn,
we allen drieste Bulgaren zijn in de harten
van Australiërs, argonauten en nomaden
langs de paden van het wildvee, met hoop
in de harten, op zoek naar oorsprong.

Nee! Opdat je altijd één van ons zou zijn,
iedereen je naam zou dragen: Vrijheid.

Gérard Leonard van den Eerenbeemt

EEN VREESACHTIG HOERA

geef ze van katoen, kerel!
stuur een kaart als
je er bent.

niets verraadt dat hun zoon
gaat sterven, vogels zwijgen
op zo'n moment.

moeder wil het niet bederven.
wordt haar trouwens
iets gevraagd?

'n beste oorlogsbodem: USA!
behouden vaart, jongen. ja,
wij zorgen voor je cavia!

IN DEN BEGINNE

heerste er duisternis,
tot er een stem sprak: er zij licht,

er een zachte knal klonk, een vreesachtig
hoera !
maar het bleef tamelijk donker.

tuurde hij naar de dingen, dan tuurden die
terug, hielden hem in de gaten,
tot hij zich vergat.

bange tijden waren dat: overal
bloed.

vier was nog wel een vierkant en drie
de ruïne van een vierkant,
maar twee

werd al gauw één: een kijkend oog en vangarm,
levend glas, altijd onderweg, vanaf zijn
geboorte en vlindervlucht,

tot aan het wurgend lokken met de lijmstok:
leepoog
en muizengif naast vers brood.

Een tijd van kijken en beter richten
veranderde al snel
in uitgesproken gips,

te pips voor het hoofd,
doof
voor de papaver.

